

Onderwerp Verlenging Interbestuurlijk Toezicht en Regiorapport Verscherpt Toezicht	
Nummer	2022/502958
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	2.2 Voorzieningen Jeugd
Afdeling	JOS
Auteur	Kamoschinski, F.
Telefoonnummer	023-5115681
Email	fkamoschinski@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>De 9 regio's in Noord-Holland staan voor wat betreft de uitvoering van de jeugdbescherming onder Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de ministeries van VWS en JenV. Dat is iets anders dan onder curatele stellen, waarbij je handelingsonbekwaam bent. Het Rijk kijkt mee om te kijken wat gemeentes doen om de wachtlijsten aan te pakken en een versterking van de samenwerking tussen partijen te realiseren. Op basis van het Regiorapport verscherpt toezicht van de Inspectie van de Gezondheidszorg en Jeugd (bijlage 1) wordt het IBT met 6 maanden verlengd tot augustus 2022. De regio's hebben op onderdelen vorderingen gemaakt om kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel passende zorg te bieden. De resultaten zijn, naar het inzicht van het Rijk, nog niet voldoende.</p> <p>De bestuurlijke afspraken die eerder zijn gemaakt tussen de regio's en het Rijk om verbeteringen door te voeren zijn op onderdelen aangepast en in het bestuurlijk overleg van 22 april jl. vastgesteld (bijlage 2). In dat overleg vroegen de regio's nadrukkelijk aandacht voor de context en de landelijke problematiek (arbeidsmarkt, budget, wachtlijsten) in de jeugdhulp. De ministeries zien de gesprekken die worden gevoerd in het kader van het IBT vooral om samen te leren.</p>
Behandelaar voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	Eerder is de commissie via raadsinformatiebrieven geïnformeerd (2019/918982) en (2021/357256).
Besluit College d.d. 24 mei 2022	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

De inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de inspectie van Justitie en Veiligheid (IJenV) volgen sinds eind 2019 de uitvoering van de jeugdbescherming in Nederland op de voet. Dat doen de inspecties door toezicht te houden op de Gecertificeerde Instellingen (GI' en) die de jeugdbescherming uitvoeren en op de jeugdhulpregio's als opdrachtgever en financier.

Voor een goede uitvoering van jeugdbescherming hebben de inspecties normen gesteld. De normen zijn voor elk kind met een maatregel na uitspraak zijn: binnen 5 dagen een vaste jeugdbeschermer, binnen 6 weken een gedragen koers en binnen 3 maanden passende hulp. De inspecties constateren dat de door hen gestelde normen in de praktijk niet worden gehaald en dat daarmee de veiligheid van kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel onvoldoende is geborgd. Periodieke rapportages laten dat zien, evenals dat regio's weliswaar vorderingen maken, maar dat het nog te beperkt is.

Medio vorig jaar zijn de inspecties in 4 regio's (waaronder alle regio's in Noord-Holland¹) overgegaan tot het uitvoeren van verscherpt toezicht voor een periode van 6 maanden (t/m december 2021). Daar de inspecties geen toezichthouder zijn van de gemeenten, zijn de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV) in deze 4 regio's gestart met een Interbestuurlijk Toezicht (IBT), eveneens voor 6 maanden. De ministeries maken met de regio's bestuurlijke afspraken om geconstateerde knelpunten op te lossen. Zo moeten de regio's niet alleen voldoen aan de inspectienormen, maar ook intensiever bovenregionaal samenwerken en een kwalitatief en kwantitatief jeugdhulpaanbod realiseren voor kinderen in de jeugdbescherming. Met 4 van de 9 regio's (ook NW4² genoemd) is de aanvullende afspraak gemaakt om voor 2022 te komen tot passende tarieven voor de gecontracteerde GI' en.

Deze nota informeert u over de laatste bevindingen van het regiorapport van de IGJ, wat deze betekenen voor het Interbestuurlijk Toezicht en de uitvoering in de regio's.

2. Kernboodschap

In februari 2022 publiceerde de IGJ een vervolgrapport over het verscherpt toezicht in Noord-Holland³. Daarin geeft de inspectie aan dat de 9 regio's in Noord-Holland belangrijke stappen hebben

¹ de regio's van Noord-Holland (NH), Amsterdam-Amstelland, Gooi- en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond, Alkmaar e.o., Kop van Noord-Holland, West-Friesland, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland.

² Regio Alkmaar e.o., IJmond, Kop van Noord-Holland en Zuid-Kennemerland, ook wel NW4 (Noord-West 4) genoemd.

³ Regiorapport verscherpt toezicht in Amsterdam en Noord-Holland (februari 2022)

gezet om de tijdige inzet van passende hulp voor kinderen met een maatregel te verbeteren. Ook hebben de jeugdhulpregio's beter in beeld welke kinderen wachten op zorg en zijn lokale en regionale routes ingericht om de inzet te verbeteren. Tegelijkertijd is dat voor de IGJ onvoldoende resultaat en wordt het verscherpt toezicht met nog eens 6 maanden verlengd tot augustus 2022.

De bestuurders van de 9 regio's betreuren dat het toezicht wordt verlengd, omdat deze verlenging geen recht doet aan alle inzet die de afgelopen periode door de professionals, ambtenaren en bestuurders op alle niveaus is gepleegd (zie de volledige reactie van de bestuurders onderaan het regiorapport verscherpt toezicht – bijlage 2 bij deze brief).

De volgende resultaten zijn de afgelopen periode bereikt:

- Er is een implementatieplan voor Een 'Thuis voor Noordje' afgerond waarin voor de kleine doelgroep kinderen met zeer complexe problematiek bovenregionaal aanbod is georganiseerd.
- Er is een voorzet gemaakt om te komen tot sluitende afspraken voor de bovenregionale governance.
- In de regio's Kop van Noord-Holland, IJmond, Noord-Kennemerland en Zuid-Kennemerland zijn de tarieven met de drie gecontracteerde gecertificeerde instellingen (de Jeugd- en gezinsbeschermers, William Schrikker Stichting en Leger des Heils Jeugdbescherming en Jeugdreclassering) met ingang van 1 januari 2022 opgehoogd.
- Inmiddels is in alle regio's een Regionaal Expert Team (RET) gestart of zijn de randvoorwaarden daarvoor ingevuld.
- Er is een overzicht opgesteld van onderwerpen waarin met de 9 regio's de komende jaren meer gezamenlijk wordt opgetrokken en van elkaar wordt geleerd.
- De gemeenten zijn in de verschillende jeugdhulpregio's aan de slag om passende hulp te realiseren.

Op grond van deze inspanningen, die hebben geleid tot concrete resultaten, had het verscherpt toezicht wat de 9 regio's betreft, inclusief het college van Haarlem, kunnen worden aangepast.

3. Consequenties

Op basis van het inspectierapport besloten de ministeries van VWS en JenV het IBT eveneens met 6 maanden te verlengen en de eerder gemaakte bestuurlijke afspraken op onderdelen aan te scherpen. Voor de regio's is dit een teleurstellend bericht, er zijn namelijk veel inspanningen geleverd die hebben geleid tot concrete resultaten. De bestuurders betreuren dat het toezicht wordt verlengd, omdat het geen recht doet aan alle inzet die de afgelopen periode door de professionals, ambtenaren en bestuurders op alle niveaus is gepleegd (zie de volledige reactie onderaan het regiorapport verscherpt toezicht – bijlage 2 bij deze brief). Tegelijkertijd weten de regio's dat er nog een weg te gaan is om duurzaam verbeteringen door te voeren, dit mede tegen de achtergrond van een jeugdhulpstelsel in beweging. Denk aan de Hervormingagenda Jeugd, de landelijke problemen op de arbeidsmarkt, de wachtlijsten en de te krappe jeugdhulpbudgetten.

De redenen voor de verlenging zijn:

1. De Jeugd- en Gezinsbeschermers (DJGB) als een van de Gecertificeerde Instellingen werkzaam in Noord-Holland voldoet niet aan de inspectienormen

De belangrijkste oorzaak is het tekort aan personeel door personeelsverloop en -verzuim.

Vrijwel alle GI'en kampen met personele tekorten⁴, maar de arbeidsmarktproblematiek geldt jeugdhulpsector breed en is meer dan zorgelijk.

Aan diverse landelijke tafels is hiervoor aandacht en wordt gekeken naar mogelijkheden om de personele capaciteit te verhogen. Voor de GI wordt met name gekeken naar zij-instromers, aanpassing van de veldnormen, verlaging werkdruk en het aantrekkelijk maken van het vak van jeugdbeschermer.

Zuid-Kennemerland als onderdeel van NW4 heeft conform de bestuurlijke IBT afspraak de tarieven voor de drie gecontracteerde GI' en voor 2022 substantieel verhoogd - collegebesluit Verhoging tarieven Gecertificeerde Instellingen voor 2022 ([2021/598932](#)).

Een van de zaken die de GI' en hiervoor dienen te verbeteren is het aantrekken en behouden van personeel, zodat de kwaliteit kan verbeteren en voldaan kan worden aan de inspectienormen. NW4 hebben aangegeven te willen faciliteren in deze problematiek passend bij de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheid. De verbeteracties staan in een startnotitie door de GI' en opgesteld en in juni 2022 is het definitieve verbeterplan gereed.

2. Er zijn nog kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel die wachten op passende hulp

De wachtlijsten bij de GI zijn weliswaar afgenomen, maar het is nog geen stabiele situatie. De redenen waarom kinderen wachten op hulp zijn divers. De 9 regio's en de GI werken aan een systematiek waarmee uniform en systematisch informatie wordt verkregen over kinderen die wachten op passende hulp. De uniforme uitvraag, die is ontwikkeld wordt nu in de praktijk beproefd. Hiermee kan een analyse worden uitgevoerd ten aanzien van de oorzaken/ knelpunten en op welke hulp wordt gewacht. Deze informatie wordt gebruikt voor wat nodig is in het regionale jeugdhulpaanbod, wat mist en wat relevant is voor de inkoop. En wat nodig is aan hoog specialistische jeugdhulp die in bovenregionaal verband georganiseerd moet worden.

Een andere wijze waarop informatie wordt verkregen is via de inzet van een zgn. zorgmakelaar. Hiervoor heeft het ministerie van JenV dit jaar eenmalig subsidie beschikbaar gesteld. Met deze subsidie kunnen de regio's en de GI een impuls geven aan de inzet van tijdige en passende zorg en ook een bijdrage leveren aan het in beeld brengen van knelpunten in de zorg. De beschikbare informatie wordt maandelijks gedeeld met de IGJ, waarmee de regio's laten zien dat zij toewerken naar een zo compleet mogelijk beeld.

⁴ Brandbrief GI' en aan de minister van J&V, 8 december 2021

3. Het Regionaal Expert Team is nog niet in elke regio operationeel

Elke jeugdhulpregio ontwikkelt een Regionaal Expert Team voor casuïstiek voor een kleine doelgroep met zeer complexe problematiek. Wanneer als gevolg van die complexiteit de inzet van zorg te lang duurt of uitblijft wordt opgeschaald naar het RET om een doorbraak te forceren. Het RET is verder beschikbaar voor consultatie en advies en heeft een signalerings- en leerfunctie.

Alle RET's in Noord-Holland staan met elkaar in contact en vormen samen de verbinding met het Bovenregionale Expertise Netwerk. (BEN), waar in groter verband signalen en problematiek bij elkaar komen.

De IGJ stuurt sterk op de operationalisatie van de RET's vanwege de doorbraakaanpak en de verwachting dat binnen elke jeugdhulpregio beter zicht komt op welke hulp onvoldoende aanwezig is. Zuid-Kennemerland werkt met IJmond samen in het realiseren van een RET in beide regio's. In januari jl. is het besluit voor de inrichting daartoe genomen - collegebesluit Inrichting Regionaal Expertise Team (RET) Regio Zuid-Kennemerland en IJmond ([2021/614290](#)). Inmiddels is 1 van de 2 procesregisseurs geworven die in augustus as. aan de slag gaat met de inrichting. Naar verwachting staat in september de basis van beide RET's om de vier activiteiten (consultatie en advies, procesregie, signalering en leren) te vervullen.

4. De bovenregionale aanpak en inzet leidt nog niet tot een toereikend jeugdhulpaanbod

De regio's onderschrijven het punt van de inspectie dat het plan Een Thuis voor Noordje geen totaal antwoord is om te komen tot een kwantitatief en kwalitatief aanbod jeugdhulp. Het plan is daarvoor ook niet bedoeld, want het richt zich specifiek op een kleine doelgroep met een complexe hulpvraag vanuit de uitgangspunten zo thuis mogelijk, kleinschalig en onvoorwaardelijk wonen.

De ontwikkeling van kleinschalige woonvoorzieningen in Noord-Holland is inmiddels opgestart. Voor een optimale bezetting en een goede match is uitwisseling tussen de regio's nodig, dus geen strakke regionale afbakening. Een bovenregionale werkgroep bestaande uit regio's en betrokken aanbieders gaat aan de slag met het ontwikkelen van een businesscase.

Verder is een start gemaakt met het ontwikkelen en borgen van de samenwerkingsstructuur in Noord-Holland (governance) op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Bureau Common Eye heeft voorwerk gedaan wat minimaal voor de governance nodig is. Voor de concrete uitwerking en de borging wordt een projectleider aangetrokken. Inmiddels is de stuurgroep Governance ingericht bestaande uit de 9 coördinerende regiowethouders.

4. Vervolg

De besprekingen met de ministeries en de IGJ zijn in 2022 voortgezet. Elke maand vindt op ambtelijk niveau overleg plaats over de uitvoering en de verbeteringen.

Op 22 april jl. hebben de coördinerende regiowethouders kennis gemaakt met de nieuwe bewindvoerder, staatssecretaris Van Ooijen van VWS. Minister Weerwind van Rechtsbescherming was helaas verhinderd.

In dit bestuurlijk overleg gaven de regio's een presentatie over de gemaakte vorderingen en vroegen zij nadrukkelijk aandacht voor de landelijke problematiek (arbeidsmarkt, budget, wachtlijsten) in de jeugdzorg. De beide ministeries gaven de complimenten voor de wijze waarop de regio's met elkaar aan de slag zijn. De aangepaste bestuurlijke afspraken zijn vastgesteld.

Het interbestuurlijk toezicht zelf is ook besproken. De ministeries vinden dat de bestuurlijke - en ambtelijke gesprekken benut kunnen worden om samen te leren. Het IBT loopt tot augustus 2022.

5. Bijlagen

1. Regiorapport vervolg verscherpt toezicht Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd (IGJ, februari 2022)
2. Bestuurlijke afspraken IBT 22 april 2022.